

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009, wat de subsidiëring van de infrastructuur van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf betreft

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Dit ontwerp van decreet beoogt het leggen van de decretale basis voor een nieuw financieringsmodel voor de infrastructuur van woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Dit vloeit voort uit de op 19 juni 2013 door het Vlaams Parlement aangenomen resolutie betreffende de infrastructuursubsidiëring van woonzorgvoorzieningen (*Parl. St. VI. Parl. 2012-13, nr. 2078/3*), de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2014-2019 (*Parl. St. VI. Parl. 2014-15, nr. 125/1*) en de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2015-2016 (*Parl. St. VI. Parl. 2015-16, nr. 506/1*).

Bijkomend leidde de gewijzigde houding van Eurostat ten opzichte van de alternatieve financiering met gebruikstoelagen ertoe dat principiële akkoorden in de alternatieve procedure niet meer gespreid mogen worden aangerekend. Door deze gewijzigde houding van Eurostat kwam er een einde aan het alternatief financieringssysteem van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA).

In de resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering het volgende:

- 1° inzake infrastructuursubsidiëring, binnen de budgettaire mogelijkheden, de rechtszekerheid te garanderen van initiatiefnemers van woonzorgvoorzieningen met een al goedgekeurd zorgstrategisch plan én een uiterlijk eind 2014 ingediend technisch-financieel plan of een al goedgekeurd technisch-financieel plan;
- 2° het fundamentele debat over infrastructuursubsidiëring in de ouderenzorg te voeren in het kader van de bevoegdheidsoverdrachten naar aanleiding van de zesde staatshervorming en daartoe het nodige overleg te plegen met alle betrokken actoren, met dien verstande dat een vorm van infrastructuursubsidiëring van initiatiefnemers van woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra, ongeacht de rechtsvorm, gegarandeerd moet worden;
- 3° voor de ouderenzorg de invoering te onderzoeken van een generiek financieringsmodel voor woonzorgvoorzieningen, zonder onderscheid van rechtsvorm, op basis van voldoende simulaties en rekening houdende met de volgende principes:
 - a) de financiële toegankelijkheid van de ouderenzorg wordt gevrijwaard voor de gebruikers, in het bijzonder voor de financieel zwaksten;
 - b) de Vlaamse Gemeenschap komt tegemoet in de specifieke kosten, verbonden aan de zorg voor de gebruiker en de animatie, op grond waarvan een kwalitatieve en betaalbare zorg moet kunnen worden gegarandeerd;
 - c) de gebruiker komt tegemoet in de huisvestingskosten bij woonzorgcentra en centra voor kortverblijf, zij het met sociale correcties van overheidswege;
 - d) de overheidssubsidiëring van zowel zorgverlening en ondersteuning als infrastructuur wordt afhankelijk gemaakt van onder meer:
 - i. het voeren van een uniforme en transparante boekhouding;
 - ii. de naleving van een duidelijke begrenzing van eventueel aan derden verschuldigde vergoeding voor infrastructuur, zodat die marktconform is;

- iii. de naleving van kwaliteitsstandaarden inzake zorgverlening en infrastructuur, waarbij ook rekening wordt gehouden met het welzijn van de gebruikers, gemeten door middel van een geobjectiveerde bevraging van de gebruikers of hun familieleden;
 - iv. de controle op de dagprijs en supplementen ten laste van de gebruiker;
 - e) publieke middelen zijn beschikbaar;
 - f) bij het onderzoek wordt uitdrukkelijk rekening gehouden met de mogelijke impact van het te ontwikkelen nieuwe systeem op de financiële toestand van bestaande en nieuwe initiatiefnemers, zodat nieuwe initiatieven ontwikkelingskansen blijven krijgen;
- 4° te onderzoeken – met het oog op het realiseren van betaalbare, energiezuinige, kwaliteitsvolle, toegankelijke en innovatieve bouwprojecten – welke instantie als kenniscentrum kan functioneren en vraaggericht kan optreden in het begeleiden en ondersteunen van initiatiefnemers tijdens het bouwproces, waarbij de middelen op de meest performante manier worden aangewend en mogelijke meerkosten voor toegankelijkheid, energie en innovatie worden afgetoetst aan de werkelijke meerwaarde die ze bieden voor de gebruikers van de infrastructuur en de samenleving. Het kenniscentrum biedt in het bijzonder ondersteuning bij vragen over de eventuele toepassing van de wetgeving inzake overheidsopdrachten. Het kenniscentrum omvat een mix van expertise vanuit zowel de non-profitsector als de profitsector.

Hoewel in de resolutie ook dagverzorgingscentra werden opgenomen, blijft deze infrastructuur wel subsidiabel via de klassieke financiering van VIPA. Dit werd zo bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van de regels voor het verlenen van de voorafgaande vergunning voor sommige woonzorgvoorzieningen, wat betreft de lokale en regionale dienstencentra, dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 januari 2016.

De beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2014-2019 vermeldde de uitwerking van een nieuw financieringssysteem dat een antwoord moet bieden op de resolutie van het Vlaams Parlement en de gewijzigde houding van Eurostat met de consolidatie van de alternatieve financiering tot gevolg. In deze beleidsnota staat onder meer:

“Gelet op de verplichte consolidatie zal het VIPA voor de sectoren die vallen onder de alternatieve financiering nieuwe financieringsmodellen ontwikkelen.

Voor de ouderensector (...) komt ten gevolge van de resolutie van het Vlaams Parlement van 19 juni 2013 een einde aan de huidige infrastructuursubsidiëring en zal het VIPA in samenwerking met het agentschap Zorg en Gezondheid en de sector een nieuw financieringssysteem ontwikkelen.”.

De beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2015-2016 stelt een forfaitair systeem voor dat wordt uitgewerkt met de sector. De beleidsbrief vermeldt onder meer het volgende:

“Voor de ouderenzorg ontwikkelen we in dialoog met de sector een forfaitair systeem, binnen de budgettaire marges. In dit forfaitaire systeem zullen we een forfait voor het gebruik van infrastructuur toevoegen aan de exploitatiefinanciering. Hierover werd advies gevraagd aan het INR, alvorens dit verder te concretiseren wachten we het advies af. Deze financiering zal op termijn ingekanteld worden in de persoonsvolgende financiering in de ouderenzorg.”.

2. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel licht de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf uit het toepassingsgebied van artikel 63 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Artikel 3

Dit artikel voegt in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 een nieuw artikel 63/1 in, dat de juridische basis vormt voor de uitwerking door de Vlaamse Regering van een nieuw financieringsmodel voor de infrastructuur van woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

Artikel 4

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

3. Repliek op het advies van de Raad van State

In zijn advies 59.538/3 van 30 juni 2016 merkt de Raad van State op dat er op het vlak van de subsidiëring van investeringen een verschillende behandeling ontstaat tussen enerzijds de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf en anderzijds de dagverzorgingscentra, die tot nog toe op dezelfde wijze werden behandeld. De Raad vraagt om in de toelichting te verantwoorden waarom het oude financieringssysteem blijft gelden voor de dagverzorgingscentra.

Hoewel in de resolutie ook dagverzorgingscentra werden opgenomen, blijft deze infrastructuur wel subsidiabel via de klassieke financiering van VIPA omdat ze niet altijd verbonden zijn aan een woonzorgcentrum. Om de financiële leefbaarheid van dergelijke dagverzorgingscentra te garanderen, blijft een klassieke betoelaging noodzakelijk.

4. Advies SAR Welzijn – Gezondheid - Gezin

De raad vraagt om bij de implementatie voorrang te verlenen aan de voorzieningen die op de wachtlijst staat. Dat is ook zo voorzien gezien de minister een oproep zal lanceren voor alle projecten met een ontvankelijk technisch-financieel plan voor 31/12/2014 ingediend bij VIPA. De aanvragen tot het bekomen van het infrastructuurforfait die voortvloeien uit die oproep hebben voorrang op alle andere latere aanvragen.

Om het forfait voor infrastructuur te bepalen, werd effectief reeds onderzocht wat het aandeel van de bouwkost is dat specifiek gekoppeld kan worden aan de zorgfunctie en wat de meerkost is t.o.v. een gewoon residentieel gebouw met hetzelfde aantal woongelegenheden. Het zorgaandeel in de infrastructuur van een woonzorgcentrum werd bepaald door de oppervlakte op te splitsen in 3 delen: de woonfunctie, de zorgfunctie en het collectieve karakter. Enkel voor de kosten verbonden aan het zorggerelateerd en het collectief karakter van de infrastructuur wordt voorzien in een tegemoetkoming. De bouwtechnische experts hebben dit op basis van detailanalyse van dossiers becijferd en er werd ook rekening gehouden met de budgettaire marges.

Het forfait wordt jaarlijks aangepast aan de index naar analogie met de andere componenten van de werkingsbetoelaging waarvan het deel uitmaakt.

Via de controle op de dagprijzen wordt er op toe gezien dat het voordeel van het infrastructuurforfait door de voorziening in mindering gebracht wordt op de dagprijs en bijgevolg de financiële toegankelijkheid ondersteunt. Een monitoring van de dagprijzen en van de supplementen wordt tevens bewerkstelligd door de controle op de dagprijzen.

5. Armoedetoets

De adviesvraag wordt door het Netwerk tegen Armoede, evenals door de Vlaamse Ouderenraad aangegrepen om –ruimer- de financiële toegankelijkheid van woonzorg onder de aandacht te brengen.

Het infrastructuurforfait zal deze financiële toegankelijkheid alleszins niet onder druk zetten gezien het voordeel van het infrastructuurforfait door de voorziening in mindering gebracht moet worden op de dagprijs en bijgevolg de financiële toegankelijkheid ondersteunt.

Ongeacht of een voorziening al dan niet opteert voor het infrastructuurforfait zullen de erkenningsnormen van toepassing zijn. Met in acht name van een overgangsregeling zullen bovendien geactualiseerde infrastructurele erkenningsnormen van toepassing worden. Dit komt ten goede aan de kwaliteit van zorg wat de infrastructurele component betreft.

(Aanvullend kan verwezen worden naar de 2de en 3de paragraaf onder punt 4.)

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN